

قاعده

لوحان لسان

و آثار فقهی و اصولی آن

ناصر متقی

سرشناسه: متقی، ناصر، ۱۳۵۷.
عنوان و نام پدیدآور: قاعده لو کان لبان و آثار فقهی و اصولی آن / نویسنده: ناصر متقی
مشخصات نشر: قم: انتشارات عصر جوان، ۱۴۰۰ هجری شمسی
مشخصات ظاهری: رقعی، ۵۶ ص
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۳-۲۵۷-۴
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: قاعده (فقه)
رده بندی کنگره: BP ۱۵۵
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۵۶۳۲۸

قاعده لو کان لبان و آثار فقهی و اصولی آن

نویسنده: ناصر متقی
انتشارات عصر جوان
طراح جلد و صفحه‌آرا: محمود دهقانی
چاپخانه: زمزم
سال و نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۴۰۰ هجری شمسی
تیراژ: ۵۰۰ جلد
قطع و صفحه: رقعی، ۵۶ صفحه
قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

قم، خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۶۷
تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۳۰۰۳۷ - ۰۹۱۲۵۵۲۸۴۸۰ همراه

فهرست مطالب

مقدمه مؤلف.....	۷
بخش اول: مباحثی پیرامون قاعده لو کان لبان	۱۱
مبحث اول: معنای مقصود از قاعده «لو کان لبان».....	۱۲
مبحث دوم: اسامی و تعبیر دیگر قاعده «لو کان لبان».....	۱۶
مبحث سوم: شروط جزیل قاعده «لو کان لبان».....	۱۹
مبحث چهارم: حجّت قاعده «لو کان لبان» و دلیل آن.....	۲۱
بخش دوم: آثار فقهی و اصولی قاعده «لو کان لبان»	۲۵
اثر اول: تصرف در دلالت روایت.....	۲۷
اثر دوم: کنار گذاشتن روایت صحیح السند.....	۳۰
اثر سوم: نفی وجوب شرعی.....	۳۴
اثر چهارم: نفی حرمت شرعی.....	۳۹
اثر پنجم: نفی بطلان معامله‌های غبنی.....	۴۰
اثر ششم: تعیین متعلّق خمس.....	۴۱
اثر هفتم: نفی ناقضیت و شرطیت.....	۴۲
اثر هشتم: نفی وجوب عینی نماز جمعه در عصر غیبت.....	۴۵
اثر نهم: لازم الوفاء نبودن عقد القرض.....	۴۶

اللهم صل على محمد وآل محمد وعجل فرجهم
 اللهم كن لوليك الحجة بن الحسن
 صلواتك عليه وعلى آبائه
 في هذه الساعة وفي كل ساعة
 ولياً وحافظاً وقانداً وناصراً ودليلاً وعيناً
 حتى تسكنه أرضك طوعاً
 وتمتعه فيها طويلاً

مقدمه مؤلف

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و
 نبينا ابى القاسم المصطفى محمد و آله الطيبين الطاهرين الهداة المهديين سيما
 بقیة الله فی الارضین و لعنة الله على اعدائهم اجمعين

اهمیت و ضرورت تألیف کتاب پیش رو

در اهمیت و ضرورت قاعده «لو كان لبان»، همین بس که این قاعده
 در صورت تحقق شروط جریان آن، در همه ابواب علم فقه و در تمام
 مسائل علم اصول و در عبادات و معاملات و در احکام تکلیفی و
 وضعی و در موضوعات و متعلقات های شرعی جاری شده و آثار مهمی بر
 آن مترتب می شود و همین، بهترین دلیل است که کتابی در این زمینه
 تألیف گردد؛ از این رو بنده حقیر اثر پیش رو را نوشتم. لازم به ذکر است
 قاعده «لو كان لبان»، یک قاعده اصولی می باشد که اصولیون به صورت

پراکنده در موارد گوناگونی به آن پرداخته لکن از آن به عنوان یک مسئله و قاعده مستقل بحث ننموده‌اند و حال اینکه به نظر بنده حقیر شایسته است که از این قاعده، جداگانه بحث شده و یک مسئله به صورت مستقل به آن اختصاص یابد. البته ذکر این مطلب لازم است که برخی از محققین معاصر - شکر الله تعالی مساعیهم الجمیلة -، قاعده «لو کان لبنان» را به عنوان یک مسئله و قاعده مستقل، مورد بحث و بررسی قرار داده و پیرامون آن، تحقیقات با ارزشی انجام داده‌اند.^۱

دور نمای محتوای اثر حاضر

کتاب مذکور از دو بخش تشکیل شده است: در بخش اول به چهار مبحث پرداخته شده که عبارتند:

۱- مبحث اول: معنا و مقصود از قاعده «لو کان لبنان».

۲- مبحث دوم: اسامی و تعابیر دیگر قاعده «لو کان لبنان».

۳- مبحث سوم: شروط جریان قاعده «لو کان لبنان».

۴- مبحث چهارم: حجّیت قاعده «لو کان لبنان» و دلیل آن.

در بخش دوم به برخی آثار فقهی و اصولی قاعده «لو کان لبنان» پرداخته شده که دوازده اثر از آثار فقهی و اصولی آن را بیان نموده‌ام. در انتهای کتاب، قبل از فهرست منابع و مآخذ، جمع بندی مباحث کتاب حاضر آورده شده است.

از مخاطبین فرهیخته و خوانندگان گرانقدر - وفقهم الله تعالی و

۱. الفائق فی الأصول، لجنة الفقه المعاصر، الباب الثالث: قاعده لو کان لبنان.

آیدهم - استدعاء دارم که انتقادات و پیشنهادات و نظرهای ارزنده خودشان را به نشانی ناشر محترم منتقل فرمایند و بنده حقیر را مرهون الطاف خویش سازند.

در پایان بر خود لازم می‌دانم که از ناشر محترم و فرهنگ دوست و همکاران گرامی ایشان در انتشارات عصر جوان (وقفهم الله تعالی) صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم و سلامتی و توفیقات روزافزون این بزرگواران را از خدای متعال خواستارم.

از خدای متان و حنان، عاجزانه مسئلت دارم که کتاب پیش رو را از این بنده ناچیز قبول فرماید و آن را نافع برای مخاطبین فرهیخته و ذخیره قبر و قیامت این طلبه حقیر قرار دهد و امیدوارم که وجود مقدس خلیفه الله الکبری، حضرت صاحب الامر، مهدی موعود (عجل الله تعالی فرجه الشریف و صلوات الله تعالی و سلامه علیه) از تألیف این اثر راضی باشند و دعای مبارک و مستجاب آن وجود اطیب و اطهر و نازنین (روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء)، شامل حال همه و این کمترین گردد و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.

بنده ناچیز: ناصر متقی (غفر الله تعالی لی و لوالدی و لوالدی و لوالدی و لمن و لبه حق علی و للمؤمنین و المؤمنات و المسلمین و المسلمات، الأحياء منهم و الأموات).

حوزه علمیه مبارکه - قم المشرفة؛ بیست و هفتم رجب المرجب ۱۴۴۳ هجری قمری (عید سعید مبعث وجود مقدس رسول الله ﷺ) ۱۴۰۰/۱۲/۱۰ هجری شمسی.